

Luottolinkki

LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y:N JÄSENLEHTI 3/84

Luotto- ja perintätehtävissä toimitaan yhdessä monien eri intressiryhmien kanssa. Milloin yritys on voimakkaan tervehdyttämisen tarpeessa? Mitkä ovat tervehdyttämisen onnistumisen edellytykset? Miten toteutetaan onnistunut akordi tai moratorio? Miten suhtautuvat lainsäätäjät ja viranomaiset tänään ja tulevaisuudessa konkurssiin ja talousrikoksiin?

Selvittääkseen näitä seikkoja järjestää

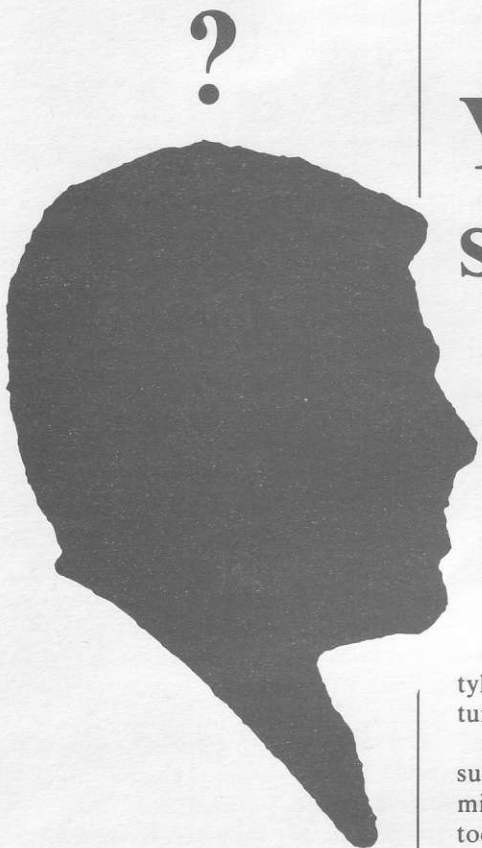
LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y.

LUOTTOALAN ERIKOISSEMINAARIN

Aika	Keskiviikkona 26.9.1984 klo 9.00 — 16.30
Paikka	Helsinki, Hotelli Inter-Continental, Ballroom
Ohjelma	Oikeusministeri Christoffer Taxell, Konkurssilainsäädännön uudistumisesta Nimismies Olli Toivola, Ulosottoasiat käytännössä Rikosylitarkastaja Rauno Ranta, Talousrikosten tutkinnasta Keskusrikospoliisi Civilekonom, jur. kand. Per Nilsmo, Akordimenettely Ruotsissa Ackordscentralen, Tukholma Diplomi-insinööri Urpo Ratia, Akordi Suomessa ja kriisiyrityksen tunnusmerkit
Osallistumismaksu	Luottomiehet r.y:n jäseniltä ja kannattajajäsenyritysten henkilökunnalta 800 mk, muilta 960 mk, sisältää lounaan ja iltapäiväkahvin.
Ilmoittautuminen	Puhelimitse Tuula Ruotsalaiselle, puh. (90) 605 114 ja maksamalla osallistumismaksu Luottomiehet r.y:n tilille HOP-Keskusta, 300010-4467 mielellään viimeistään perjantaina 21.9.1984. Lomakkeessa mainittava selvästi maksun aihe, osallistujan nimi, ammatti ja yritys.
Lisätietoja	Tuula Ruotsalainen, puh. (90) 605 114.

10.9.1984

Yksityisyyden suoja

Oikeusministeriössä on valmistunut ehdotus hallituksen esitykseksi henkilörekisterilaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi. Asia tunnetaan myös tietosuojalainsäädännön nimellä.

Lakiehdotuksen tarkoituksena on henkilön yksityisyyden suojaaminen. Ehdotuksessa ei kuitenkaan ole määritelty sitä, mitä yksityisyydellä tarkoitetaan. Lainvalmistelutyössä on jopa todettu yksityisyyden suojan käsitteen määrittelemisen olevan mahdotonta. Tämä onkin mahdollista vasta sen jälkeen kun suojelun kohteena olevan henkilön yksityisyys pystytään ensin määrittelemään. Pitäisi tietää, mitä halutaan suojella.

Toinenkin keskeinen määrittelyongelma sisältyy lakiehdotukseen. On epäselvää, millaisista henkilöistä pidettäviä rekistereitä lainsäädännökset koskisivat. Ehdotuksen perusteluista ilmenee, että laki suojaisi luonnollisia henkilöitä. Tämän perusteella on selvää, että laki ei koskisi oikeushenkilöitä. Mutta kumpaan ryhmään luetaan yksityiset elinkeinonharjoittajat? Koska he saavat yhteiskunnalta monessa muodossa tukea ja avustusta toimintaedellytystensä vahvistamiseksi, heillä ei ole sellaista "yksityisyyttä", jota pitäisi suojella. Kun valittu yhtiö tai toiminimimuoto ei saisi vaikuttaa suojan olemassaoloon, pitäisi myös yksityiset elinkeinonharjoittajat jättää lain säännösten ulkopuolelle.

Tietosuojalainsäädäntöehdotus ei sellaisenaan tyydytä luottoalaa. Siitä huolimatta henkilörekisterilaki tarvitaan nopeasti. Oikeusministeriö on ehdottanut, että laki tulisi voimaan vuoden 1986 alusta. Asian tarpeeton viipyminen vain vaikeuttaa luottokaupalle tärkeiden henkilörekistereiden kehittämistä. Epävarmuuden aika hankaloittaa myös rekistereiden käyttäjien pitkäjännitteistä suunnittelua. Hyväksyttävä syy lain viipymiselle on ehdotukseen tehtäviin välttämättömiin muutoksiin kuluva aika.

Yhdistyksemme historiassa on tiettävästi ensimmäistä kertaa edustajamme kutsuttu lausumaan käsityksensä lakiehdotuksesta, kun Luottomiehet - Kreditmännens r.y. on kutsuttu oikeusministeriöön lausumaan käsityksensä oikeusministeriön ehdotuksesta henkilörekisterilaiksi. Näin yhdistyksellemme on annettu se puheenvuoro yhteiskunnallisessa keskustelussa, jota ensimmäisessä Luottolinkissä 1/83 peräänkuulutettiin.

Henkilörekisterilakiehdotus julkaistaan tässä lehdessä.

Risto Suviala
päätoimittaja

Anne Leppälä-Nilsson

Luottomiehet visiitillä Tukholmassa

Luottomiesten perinteinen opintomatka suuntautui tänä vuonna lahden toiselle puolelle — Tukholmaan. Aurinkoisena toukuun 14. päivänä lastauduin laivaan lähes parinkymmenen luottomiehen kanssa.

Heti saavuttuamme Tukholmaan tiivis ohjelma pyö-

rähti käyntiin. Majapaikassa, Grand Hotellissa, ruotsalais-isännät jo odottivat meitä.

Joukko hajaantui tutustumaan eri yrityksiin isäntiensä opastuksella. Itse sain tilaisuuden tutustua Ruotsin vanhimman, jo 1874 perustetun Jönköpings Juridiska Byrå:n toimintaan. Asiakkaita toimistolla on yli 3 000 ja käsiteltäviä asioita n. 180 000 vuodessa. Perimistulokseksi isännät kertoivat: yhdeksän kymmenestä maksaa koko velkansa. Ei yhtään hassumpi tulos! Toiminnan tehokkuus

perustuu pitkälle kehitettyyn atk-järjestelmään.

Luottotiedot satelliitilla

Iltapäivällä matkasimme Esselten toimitukseen Solnaan. Siellä olimme ruotsalaisen ”sirsaryhdistyksemme” kokouksen vieraina. Kokouksessa mm. nimettiin vuoden luottomies. Varteenotettava idea toteutettavaksi myös lahden täl-

lä puolen.

Kokouksen jälkeen saimme seurata luottotietojen välitystä yli rajojen suuren maailman tyyliin — satelliitilla. Nopeasti ja vaikuttavasti kansainvälinen Dun & Bradstreet -luottotietotoimisto välitti luottotiedot tuosta meille kaikille niin tutusta Ewing Oilista. Siinä esimakua kansainvälisen luottotietotoiminnan tulevaisuudesta.

Päivällinen nautittiin isäntien kanssa mitä viehättävimmässä miljöössä Stallmästargårdenissa.

Foto: Thomas Arosenius.

Osanottajat kokoontuneina ruotsalaisten isäntien ympärille valmiina seuraamaan päivän esitelmiä.

Toimitusjohtaja Liisa Lifländer kertoi Kauppakamarin palveluista.

Kauppakamari palvelee

Seuraavana aamuna saimme tehdä virkistävän aamukävelyn kauniita merimaisemia ihaillen Grand Hotelista kuninkaanlinnan ohi Sjöfartshusetiin. Tyylikäs, arvokas merihenkilinen kokoustila, jos-

sa keskityimme päivän mielenkiintoisiin esitelmiin.

Aamun avasi Suomalais-Ruotsalaisen Kauppakamarin toimitusjohtaja **Liisa Lifländer**. Hän kertoi niistä monipuolisista palveluista, joita kauppakamari tarjoaa. Mm. liikeyhteyksien välittäminen, edustajaehdokkaiden hankkiminen, vienninedistämistoimet Ruotsissa, markkinaselvitykset jne. Myös luottotietoja kysytään ja hankitaan niin suomalaisista kuin ruotsalaisistakin yrityksistä. Kauppakamari itsekin joutuu tilaamaan luottotietoja omista toimeksiantajistaan.

Kauppakamari veloittaa palveluistaan tunti- tai päivä-taksaa.

Lifländer kertoi, että me suomalaiset odottelemme liian kauan ennen kuin ryhdymme tehokkaisiin perintätoimiin. Nopeus perinnässä on valttia myös Ruotsissa.

Luottopäällikkö **Jaakko Pohjanpelto** kertoi itse kokemansa esimerkin elävästä elämästä. Siitä, kuinka eräässä vientikaupassa kaikki näytti niin

hyvältä ulospäin: niin asiakkaan luottotiedot kuin hänen takissaan kimmeltäneet timanttinaipit. Mutta kuinka kaikki olikin vain huijausta! Onneksi tarinan loppu oli ver-raten onnellinen. Kansainvälisessä kaupassa voi helpommin törmätä huijariin kuin kotimaassa.

Perintätoimi tarkoin säädelty

Iltapäivällä tekstiilimaahan-tuojien johtaja **Åke Weyler** ja Ruotsin tukkukauppayhdistyksen johtaja **Lars Lindahl** antoivat vinkkejä siitä, miten suomalainen viejä voi olla parempi käydessään kauppaa ruotsalaisten kanssa. Molempien yhdistysten tarkoituksena on mm. vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon omilla aloillaan, edistää protektionismin poistamista ja yhtenäisten sopimusehtojen käyttöä.

Päivän esitelmäannin päätti toimitusjohtaja **Leif Seeman** Justitia Internationalista kertomalla perintätoiminnasta Ruotsissa ja esittelemällä Justitian palveluita. Paljon säädellympää perintätoimi on Ruotsissa kuin Suomessa. Mutta emmeköhän mekin kömmi jälkijunassa ja saa omaa perintälainsäädäntö-ämme Ruotsin mallin mukaan.

Matkamme toisena päivänä Tukholma oli "järjestyksen kourissa". Joka puolella so-lilaita ja poliiseja ja mustia autoja. Tämä kaikki Ranskan presidentin valtiovierailun vuoksi. Huvittavana pikkuseikkana panin merkille, kuinka monen urhoollisen ruotsalaissotilaan kypärän alta pilkkotti iloisesti, siististi poninhännälle kietaistu tukka.

Luottomiehet - Kreditmännens ry:n puolesta haluan lehtemme välityksellä vielä kerran kiittää vieraanvaraisia ruotsalaisisäntiämme onnistuneesta matkastamme.

MK Perintä Oy vapauttaa markkasi kannattavampiin sijoituksiin

Ota yhteys MK Perintään
– saat saataviisi vauhtia!

Perintä Oy

Suomen perimistöimistöjen liiton jäsenoimistö

Koulukatu 4 A, 45100 Kouvola 10

Puh: 931-11113

Erkki Tietäväinen markkinoi ranskalaista pankkiiritaikaa.

Mikä maa, mikä valuutta?

Suomi voi hyvin. Hyvä Suomi kiinnostaa myös ulkomaisia pankkeja. Banque Indosuez tuli Ranskasta kainalosaan monta hyvää myyntiargumenttia suomalaisyritysten kukkaronvartijoille. Etabloitumisessa on ilonsa ja vaivansa.

Banque Indosuez perusti ensimmäisenä eurooppalaisena pankkina tytä pankin Suomeen 1982.

"Emopankki on viime vuosina panostanut läntisten teollisuusmaiden palveluun. Suomi on voimakkaasti kansainvälistyvä maa. Indosuez tuli hyvään aikaan kasvaamaan suomalaisyritysten kanssa," Indosuez Osakepankin markkinointijohtaja **Erkki Tietäväinen** sanoo.

Indosuez on hakenut pankkitoiminnan kasvua paljolti kehityksistä, mutta siellä riskit ovat kasvaneet jo liian suuriksi.

"Pohjoismaat tarjoavat pienempää tuottoa, mutta riskikin jää vastaavasti pienemmäksi."

Erkki Tietäväinen sanoo, että vasta nyt Indosuez Osakepankki on pankkiipiireissä hyväksytty osaksi suomalaista pankkiyhteiskuntaa. Viranomaiset sen sijaan ovat suhtautuneet kaiken aikaa joustavasti ja myönteisesti.

"Asiakkaat ovat olleet valmiit yhteistyöhön. Jos meidän yrityskuvaamme mitataan pankkitoiminnan volyymin, meihin näyttää olevan tyytyväisiä."

Ensimmäisellä tilikaudellaan pankki ylitti sekä volyymin että kannattavuustavoitteen. Taseen loppusumma oli 488 mmk, josta puolet muodostui luotonannosta yleisölle. Vakuussitoumusten määrä oli 131 mmk, vakavaraisuuden suhdeluku 5.5. Likviditeetin suhdeluku oli koko toimintakauden ajan yli vaaditun tason.

Postipankista osakas

Banque Indosuez kävi neuvotteluja yhteistyökumppa-

nuudesta suomalaisten pankkien kanssa; oli selvítettävä kiinnostus uuden pankin perustamiseen paikallisen kumppanin kanssa.

Keskustelut Postipankin kanssa johtivat myönteiseen tulokseen. Postipankki osallistui 15%:n osuudella Indosuez Osakepankin 20 miljoonan markan osakepääomaan.

"Postipankki tuntee suomalaisen pankkitoiminnan hyvin. Tämä oli merkittävä myönteinen ominaisuus yhteistyön arvioimisessa. Postipankin ulkomaantoiminta on kehittynyt voimakkaasti ja meidän kauttamme se sai käyttöönsä maailmanlaajuisen pankkiverkoston", Tietäväinen sanoo.

"Meillä ei ole Postipankin kanssa yhteisiä markkinointitoimenpiteitä. Kanava on kuitenkin auki asiakkaan tarvitsemille yhteistyöneuvotteluille. Vahva kotimainen pankki on selvästi resurssijamme laajentava tekijä."

Erikoistumisen valti

Indosuez Osakepankki keskittyy yhteistyöhön huomattavien erityisesti projektivientiä, markkinaraha- ja valuuttatoimintaa sekä Kauko- ja Lähi-idän kauppaa käyvien suomalaisyritysten kanssa.

Suomen pankkisektorista Indosuezin osuus on vain alle prosentin luokkaa. Suhteellisesti paljon suurempi sen osuus on markkinarahaoperaatioissa ja viennin takauksissa.

"Tämä rooli sopii meille," Tietäväinen sanoo.

"Olemme auttaneet merkittävästi suomalaisia yrityksiä ulkomailla emopankkimme pankkiverkoston avulla. Eräiltä markkina-alueilta — Kaukoita, ASEAN-maat, Saudi-Arabian niemimaa ja koko ranskankielinen maailma — Indosuezilla on yli sadan vuoden tuntemus."

Emopankki on vanhastaan trading- ja commodity-kaupan rahoittaja. Eksoottinenkaan valuutta ei pelota, sillä pankki käy kauppaa myös valuutoilla, joita ei yleensä noteerata. Sitten ovat kuvan tulleet projektirahoitus ja euroluotot.

"ECU-obligaatiolainat ovat viimeisin tuotekehityksen tulos. Emopankkimme myösi keväällä Postipankille ja Pohjoismaiden Investointipankille yhteisen noin 400 miljoonan markan ECU-lainan."

Tietäväinen korostaa pankkinsa palvelukykyä liikeyhteyksien välittäjänä ja ulkomaisissa maksuissa: sekä luottotieto- että perintäpalvelut hoidetaan hyvin.

"Joistakin maista, esimerkiksi Algeriasta, suomalaiset yritykset saavat maksunsa perityksi usein vasta 3-4 kuukautta eräpäivän jälkeen. Olemme onnistuneet pudottamaan tuota aikaa jopa neljännekseen."

Asiakkaat henkilökohtaisella myyntityöllä

Indosuez Osakepanksissa on 27 työntekijää. Tietäväinen sanoo, että henkilöstön vahvuus on osaamisen ja kustannusten kompromissi.

"Asiakkaiden saaminen on näillä resursseilla oma ongelmansa. Henkilökohtainen myyntityö ratkaisee. Pariisilaiset asiantuntijamme ovat mukana kontakteja solmittamassa."

Monet ulkomaiset pankit ovat aktiivisia myyjiä; suomalaisen suuryrityksen rahoitusjohtaja tapaa työhuoneessaan vuosittain parisataa ulkomaista pankkiiria. Pankkien tuotekehitystyö siirtyy yritysjohdon avuksi.

Tuotekehitys kilpailuase

Erkki Tietäväinen sanoo, että suomalaisilla yrityksillä menee tänään voittopuolisesti hyvin. Rahaa on, mutta sen hinta on noussut.

Indosuez Osakepankki on tullut jäädäkseen ja se osaa varautua kireään kilpailuun lähivuosina.

"Nykyisellä palveluvalikoimalla ulkomaiset pankit eivät muutaman vuoden kulluttua voi toimia kannattavasti. Kustannukset kasvavat, tuotot pienentyvät, pankkipalvelumarkkinat kiristyvät. Joudumme kehittämään uusia tuotteita, ennen muuta merchant bank -palveluja, ja monimutkaisempia rahoitusmuotoja. Tilanne on toinen, jos meidän sallitaan kasvattaa omia varojamme ja voimme laajentaa omaa bisnestä. Uskon, että meillä on kelvolliset mahdollisuudet myös tulevaisuudessa, mutta paljon työtä se teettää. Indosuez on tottunut kovaan kilpailuun."

Viivästyskoron merkitys ja tarkoitus

Viivästyskoron veloittaminen ei liene enää kenellekään vierasta, eikä asiaa enää "vierasteta" siten kuin jopa vielä muutamia vuosia sitten. Tällöin viivästyskorkojen veloittamista pidettiin useimmiten ikävänä toimenpiteenä, eikä asiasta edes aina yritetty sopia ostajan kanssa.

Korkolaki on osaltaan ratkaisevalla tavalla vaikuttanut tilanteeseen, mutta vähintään yhtä merkityksellisenä pidän erityisesti tavaraluottotoiminnassa rahan hinnan nousun myötä tapahtunutta korkojatteluun leviämistä. Tässä vaiheessa on syytä vielä keran palata kahteen teemaan, jotka ilmentävät täydellisesti viivästyskorkojen veloittamiseen liittyvän logiikan:

— viivästyskorkokannan on oltava niin korkea, että se ei houkuttele halvemmalla korolla olevan luotto-

muodon käyttämistä vaihtoehtoisena luottomuotona, ja että

— viivästyskorkokannan on oltava riittävän korkea korvaamaan luotonantajan kustannukset siinä tapauksessa, että ostajan maksukäyttäytyminen johtaa lisämaksuikaan

Mikä on oikea viivästyskorkokanta tänään?

Lähinnä oikean viivästyskorkokannan määrittely sekä viivästyskoron perimismahdollisuudet kiinnostavat varmastikin lukijoita. Valitettavasti on todettava, etteivät nämä kaksi tavoitetta käytännössä voi toteutua samanaikaisesti ainakaan tavaralu-

tonantajaa tyydyttävällä tavalla. Tässä yhteydessä joudumme tekemisiin sekä lain-säädännön että myös ostajan maksukyvyyn ja hänen yrityksensä toiminnan jatkuvuuden kanssa. Varsin monen yrityksen toiminta on meillä päätynyt erilaisten korkokustannusten paineessa.

Sopivan viivästyskoron määrittelyyn liittyy monia suuntaa antavia tekijöitä, näistä haluaisin mainita tässä yhteydessä mm. seuraavat:

- kohtuullisen korkokannan yläraja
- markkinarahan hinta
- korkokustannukset tili-korttiluotoissa ja osamaksukaupassa
- maksuehtopolitiikka
- rahan hinta maassa yleensä
- kassamaksuehtojen tuot-tama hyöty, j.n.e.

Viivästyskoron ylärajasta todettakoon lyhyesti, ettei selvästi määriteltyä viivästyskoron tai yleensäkin perittävän koron ylärajaa ole esitetävissä. Markkinarahan hinta liikkuu nyt ylimmillään noin 17,5 % p.a. luokassa, ja eräänlainen rahan keskihinta on arvioitavissa mm. Talouselämän kuukausittain laatimasta korkotarkastelusta. Tarkasteluun liittyviä lisätekijöitä voi kuka tahansa löytää huomattavan määrän lisää. (Julkisoikeudellisista saamisista perittävät korot ja vastaavanluonteiset maksut nousevat ääritapauksissa satoihin prosentteihin.)

Korkolain mukaan voidaan pääsääntöisesti periä 16 %:n viivästyskorkoa. Tämä on nyt jo osoittautunut huomattavan alhaiseksi, useat kaupan järjestöt ovat suositelleet yleises-

Tietoperintä Oy

Ammattilainen saatavien perinnässä

Tuntuuko siltä, että saatavien perintään kuluu liikaa aikaa?

Tuntuuko, että voimavarat hajoavat tuomatta kuitenkaan hyvää lopputulosta?

Kaipaanko kokonaisvaltaista järjestelmää, joka perii tehokkaasti kaikki saatavasi?

Tietoperintä Oy järjestää yrityksesi käyttöön täydellisen perintäpalvelun.

Yhteistyömme pankkien kanssa, ammattitaitoinen henkilökuntamme sekä toimiva ATK-järjestelmämme takaavat asiakkaillamme tehokkaan ja taloudellisen saatavien perinnän.

 Tietoperintä Oy

Mannerheimintie 2, 00100 Helsinki 10, puh. 643 406

ti 18 % p.a. korkoa. (Ei koske tietenkään kuluttajaa.)

Haluan tässä yhteydessä viitata uudelleen vaihtoehtoisen luottomuodon käyttämiseen. Mikäli rahaa voidaan si-joittaa varsin helposti kor-keammalla korolla vastaavas-
ti käytetyn lisämaksuajasta
veloitettavaan korkoon ver-
rattuna, on epämielekästä jät-
tää käyttämättä tällaista tilai-
suutta.

Olkoonkin, että markkina-
rahatalletuksen edellytyksenä
on minimimäärän järjestämi-
nen. Mikäli tämän summan
järjestäminen edellyttää lisä-
maksuajan käyttämistä tava-
ra- tai muussa luottomuodos-
sa, kannattaa ostajan tässä
mielessä viivyttää halvempi-
korkoisten luottojen maksa-
mista. Tämän tyyppisen korko-
ajattelun yleistyminen johtaa
aikaa myöten mitä ilmeisim-
min perintätoimenpiteiden
tehostamiseen.

Tätä tilannetta voidaan
tarkastella hieman kärjiste-
tymminkin. Tavaraluotonan-
nossa on olennaista netto-
maksuajan myöntäminen.
Kun ostaja käyttää 30 päivän
nettomaksuajan lisäksi 30
päivän lisämaksuajan ja mak-
saa 18 % viivästyskorkoa, on
korkokustannus yksinkertai-

sen korkomatematiikan mu-
kaan koko ajalta kuitenkin
vain puolet koko luottoajalta
tarkasteltuna. Vaikkei kysei-
nen raha olisi todellisuudessa
välittömästi nettomaksuajan
alkaessa ostajan käytettävissä
ja edelleen muualle sijoitetta-
vissa, ei korkokustannus kuit-
tenkaan yleensä kokonaisuus-
tena ottaen todellisuudessa yl-
lä laskussa mainitun koron
mukaiseen kustannukseen.
Rahalainan ja tavaraluoton ero
tulee tässä yhteydessä erityi-
sen selvästi esille, lainan kus-
tannuksethan lähtevät juok-
semaan viimeistään sitä nos-
tettaessa.

Siksi tässä yhteydessä on
huomioitava myönnetyn net-
tomaksuajan merkitys, sekä
lisäksi se, ettei ylipitkillä net-
tomaksuajoilla ole syytä tar-
peettomasti kasvattaa luotto-
riskiä.

Edellä totesin suositusten
mukaisen viivästyskorkokan-
nan olevan tänään 18 % p.a.
Se ei merkitse kuitenkaan sitä,
että tämä olisi tyydyttävällä
tasolla. Kun muistelemme
kahta edellämainittua viiväs-
tyskorkoihin kuuluvaa argu-
menttia ja muita asiaan lähei-
sesti liittyvien luottomuotojen
kustannuksia tai vastaavasti
hyötyjä, tulisi viivästyskoron
nyt ylittää 20 % p.a.

Viivästyskorkojen perimiseen liittyviä hankaluuksia

Korkolaki jätti selvyystään
ja lyhydestään huolimatta
eräitä aukkoja, joiden tulkin-
ta ei toistaiseksi ole täysin yk-
siselitteinen. Ei ainakaan en-
nen kuin voidaan tukeutua
oikeustapauksiin. Viivästysko-
ron veloittaminen alle 30 päi-
vän nettomaksutapauksissa
on eräs näistä seikoista. Mo-
lempien osapuolten allekir-
joittama kirjallinen sopimus
on selvä asia, mutta nykyisen
tulkinnan mukaan esimerkik-
si yhden viivästyskorkolaskun
maksaminen tai laskussa
mainitun asiaan liittyvän va-
rauksen vastustamatta jättä-
minen ei riittäisi tällaisen so-
pimuksen synnyttämiseen.

Maksuajan alkaminen ja
maksun oikea perilletulo ovat
seikkoja, jotka aiheuttavat
runsaasti keskustelua myyjän
ja ostajan välillä. Tähän en
voi tässä yhteydessä enempää
puuttua, mutta haluaisin kui-
tenkin todeta sen, että huoli-
matta Keskuskauppakamarin
välityslautakunnan aikanaan
suorittamasta otannasta ja
sen mukaisesta mielipiteestä,
on maksu tullut perille oikeal-

la tavalla vasta silloin, kun se
on merkitty myyjän tiliottee-
seen ao. rahalaitoksessa. Tätä
ajatustapaa tukevan ratkaisun
on jopa KKO aikanaan anta-
nut. Voimassaolevassa lähin-
nä velkasuhteeseen liittyvässä
lainsäädännössä edellytetään
pääsääntöisesti myös sitä, että
suorituksen tulee olla perillä
viimeistään eräpäivänä ollak-
seen oikea-aikaisesti suoritet-
tu. Tavaraluotonannossa täs-
tä periaatteesta kylläkin poi-
ketaan, mutta se tapahtuu sil-
loin aina myyjän kustannuk-
sella.

Lopuksi haluaisin todeta,
ettei Korkolain 30 päivän
sääntö ole millään tavoin si-
toutunut kysymykseen luoton-
myöntämisestä tai myöntä-
mättä jättämisestä. Mikään
laki ei myöskään velvoita
myöntämään luottoja. Näin
ollen Korkolakiin tukeutuen
ei voida esittää nettomaksu-
ajan myöntämistä eräänlaise-
na pakkona kulutus- eikä yri-
tysluotoissa. Siksi mahdolliset
viittaukset Korkolakiin luot-
toa anottaessa tai siitä sovit-
taessa ovat täysin asiattomia.
Luottopäätös perustuu aina
luotonantajan harkintaan ja
hänen käsitykseensä myön-
nettävän luoton riskistä.

projektihallintopäällikkö
C Safiulla, Siemens Osakeyhtiö

Kokouskutsu

**Luottomiehet - Kreditmännens r.y:n kokous pidetään torstaina 20.9.1984 klo 17.00
alkaen Helsingissä Ravintola Kauppakillassa, osoite Snellmaninkatu 13.**

Kokouksessa käsitellään

- 1) Yhdistyksen uudet jäsenet sekä mahdolliset muut asiat.
- 2) Mr. Hans Seppen'in esitelmä "Salesfinance in a transnational company".
H. Seppen toimii johtajana Philips International B. V:n konsernifinanssiosastolla.

**Kokouksen jälkeen on tilaisuus nauttia yhteinen iltapala.
Tervetuloa
Luottomiehet - Kreditmännens r.y.
Hallitus**

Oikeusministeriön ehdotus hallituksen esitykseksi henkilörekisterilaiksi

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 § Lain soveltamisala

Henkilötietoja kerätessä, tallettaessa, käytettäessä ja luovutettaessa on toisen yksityisyyden sekä etujen ja oikeuksien suojelemiseksi sekä yleisen tietosuojan varmistamiseksi noudatettava, jollei laissa ole toisin säädetty, mitä tässä laissa säädetään.

Tämä laki ei koske henkilötietojen keräämistä ja tallettamista yksinomaan henkilökohtaista käyttöä varten.

Tämä laki ei aiheuta muutosta oikeuteen julkaista painokirjoituksia.

2 § Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) **henkilötiedolla** sellaista henkilön, henkilön ominaisuuksien tai elinolosuhteiden kuvausta, joka voidaan tunnistaa tiettyä luonnollista yksityistä henkilöä koskevaksi;
- 2) **henkilörekisterillä** henkilötietoja sisältävää tietojoukkoa, jota käsitellään automaattisen tietojenkäsittelyn tai muun siihen verrattavan menetelmän avulla, sekä sellaista luetteloa, kortistoa tai muuta näihin verrattavalla tavalla järjestettyä henkilötietoja sisältävää tietojoukkoa, josta tiettyä henkilöä koskevat tiedot voidaan helposti ja kohtuuttomitta kustannuksitta löytää;
- 3) **rekisterinpitäjällä** henkilöä, yhteisöä tai säätiötä, jonka käyttöä varten henkilörekisteri perustetaan ja jolla on oikeus määrätä henkilörekisterin käytöstä;
- 4) **rekisteröidyllä** henkilöä, jota henkilötieto koskee; sekä
- 5) **luottotietotoiminnalla** henkilön taloudellisen aseman, sitoumusten hoitokyvyn tai luottavuuden arvioimisessa käytettäväksi tarkoitettujen tietojen (henkilöluottotiedot) ammattimaista keräämistä ja tallettamista edelleen luovutusta varten.

3 § Rekisterinpitäjän huolellisuusvelvoite

Rekisterinpitäjän on henkilötietoja kerätessä, tallettaessa, käytettäessä ja luovutettaessa noudatettava huolellisuutta sekä vältettävä toimenpiteitä, jotka perusteettomasti loukkaavat rekisteröidyn yksityisyyden suojaa taikka hänen etuaan tai oikeuttaan. Sama velvollisuus on sillä, joka itsenäisenä elinkeinon- tai toiminnanharjoittajana toimii rekisterinpitäjän lukuun tai jolle rekisterinpitäjä on luovuttanut henkilötietoja.

2 luku Henkilötietojen hankinta ja talletus

4 § Käyttötarkoituksen määrittely

Henkilörekisterin käyttötarkoitus tulee olla asiallisesti perusteltu ja se on määriteltävä ennen siihen tallettavaksi aiottujen henkilötietojen keräämistä tai, jos henkilötiedot sisältyvät rekisterinpitäjän tavanomaisen toiminnan seurauksena syntyneisiin asiakirjoihin, ennen henkilötietojen järjestämistä henkilörekisteriksi.

Henkilörekisterin käyttötarkoitus voidaan myöhemmin muuttaa vain tavalla, joka ei ole vastoin alkuperäistä käyttötarkoitusta. Käyttötarkoituksen muutoksena ei pidetä henkilörekisterin käyttämistä rekisterinpitäjän suunnittelu- ja tilastotoiminnassa.

5 § Henkilörekisterin sallittavuus

Henkilörekisteriin merkittäväksi saa kerätä ja rekisteriin tallettaa ilman rekisteröidyn suostumusta tietoja vain sellaisista henkilöistä, joilla asiakas- tai palvelussuhteen, jäsenyyden tai muun niihin verrattavan suhteen vuoksi on asiallinen yhteys rekisterinpitäjän toimintaan, jolle rekisterin pitäminen johdu rekisterinpitäjälle säädetystä tai lain tai asetuksen nojalla määrätystä tehtävästä (**yhteysvaatimus**).

Henkilörekisteriin saa tallettaa vain sellaisia henkilötietoja, jotka rekisterin käyttötarkoituksen kannalta ovat tarpeellisia (**tarpeellisuusvaatimus**).

Luottotietotoimintaa, suoramainontaa, mielite- ja markkinointitutkimusta sekä tieteellistä tutkimusta varten saa 1 momentin estämättä kerätä ja tallettaa sellaisia henkilötietoja henkilörekisteriin sekä käyttää henkilörekistereitä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

6 § Arkaluonteisten tietojen rekisteröintikielto

Henkilörekisteriin merkittäväksi ei saa kerätä eikä rekisteriin tallettaa arkaluonteisia tietoja. Arkaluonteisina tietoina pidetään henkilötietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan:

- 1) rotua taikka kansallista tai etnistä alkuperää;
- 2) rikollista tekoa, rangaistusta tai muuta rikoksen seuraamusta;
- 3) henkilön terveydentilaa, sairautta, vammaisuutta tai häneen kohdistettuja hoitotoimenpiteitä;
- 4) henkilön seksuaalista käyttäytymistä;
- 5) henkilöön kohdistettuja sosiaalihuollon huoltotoimenpiteitä; taikka
- 6) henkilön yhteiskunnallista, poliittista tai uskonnollista vakaumusta.

7 § Poikkeukset arkaluonteisten tietojen rekisteröinti-kiellosta

Mitä 6 §:ssä on säädetty, ei estä arkaluonteisten tietojen tallettamista, jos rekisteröity on antanut siihen suostumuksensa tai kysymys on:

- 1) henkilörekisteristä, josta on säädetty laissa tai asetuksessa tai jonka perustaminen johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle säädetystä tai lain tai asetuksen nojalla määrätystä tehtävästä;
- 2) sosiaalihuollon viranomaisen pitämästä henkilörekisteristä, joka sisältää tietoja kyseisen viranomaisen rekisteröityyn kohdistamista sosiaalihuollon toimenpiteistä;
- 3) terveydenhuollon viranomaisen pitämästä henkilörekisteristä, joka sisältää kyseisen viranomaisen toiminnassaan saamia tietoja rekisteröidyn sairaudesta ja terveydentilasta;
- 4) lääkärin ja hammaslääkärin pitämästä henkilörekisteristä, joka sisältää hänen ammattitoiminnassaan saamia tietoja rekisteröidyn sairaudesta ja terveydentilasta;
- 5) rekisteröidyn ja rekisterinpitäjän välisestä oikeussuhteesta välittömästi johtuvan tiedon tallettamisesta; taikka
- 6) lyhytaikaiseen käyttöön tarkoitettusta henkilörekisteristä yksilöityä tieteellistä tutkimusta varten siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

8 § Tietolähteiden merkitsemisvelvoite

Rekisterinpitäjän on henkilötietoja tallettaessaan samalla talletettava tiedot siitä, keneltä tai mistä henkilötiedot on hankittu, jollei 2 momentista muuta johdu.

Tietolähdettä koskevien tietojen tallettaminen ei ole tarpeen, jos kysymys on sellaisesta asiakas-, jäsen-, henkilöstö- ja näihin verrattavasta rekisteristä, johon on talletettu yksinomaan rekisteröidyltä itseltään saatuja tai rekisterinpitäjän ja rekisteröidyn välisestä oikeussuhteesta johtuvia tietoja. Tietolähteiden merkitsemisvelvoite ei koske myöskään lehdistön julkaisutoimintaa varten pitämiä henkilörekistereitä.

3 luku Henkilötietojen tarkastaminen ja korjaaminen

9 § Tietojen paikkansapitävyyden varmistaminen

Rekisterinpitäjän on huolehdittava siitä, että rekisteriin merkittävät henkilötiedot ovat rekisterin käyttötarkoituksen vaatimalla tavalla virheettömiä, täydellisiä ja ajan tasalla.

10 § Rekisteriselosteen laatiminen

Rekisterinpitäjän on laadittava automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai vastaavalla menetelmällä ylläpidettävästä henkilörekisteristä rekisteriseloste, josta ilmenee rekisterin käyttötarkoitus sekä rekisteriin talletettavien henkilötietojen laatu. Rekisteriseloste on pidettävä jokaisen nähtävänä rekisterinpitäjän toimipaikassa.

Rekisteriseloste on laadittava ennen henkilörekisteriin tallettavaksi aiottujen tietojen keräämistä tai, jos henkilötiedot sisältyvät rekisterinpitäjän tavanomaisen toiminnan seurauksena syntyneisiin asiakirjoihin, ennen henkilötietojen järjestämistä henkilörekisteriksi.

Rekisterinpitäjän on annettava pyynnöstä tieto sellaisenkin henkilörekisterin käyttötarkoituksesta ja tietojen laadusta, josta ei ole laadittava rekisteriselostetta.

11 § Rekisteröidyn tarkastusoikeus

Jokaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus ilmoitettuaan tiedon etsimiseksi tarpeelliset seikat saada tietää, mitä häntä koskevia tietoja henkilörekisteriin on talletettu taikka ettei rekisterissä ole häntä koskevia tietoja. Rekisterinpitäjän on samalla ilmoitettava, mistä rekisteröityä koskevat tiedot ovat peräisin (**lähdetiedot**), jollei 8 §:n 2 momentista muuta johdu, sekä mihin rekisterin tietoja käytetään. Rekisterinpitäjän on annettava tiedot maksutta kerran vuodessa.

Asetuksella säädetään tarkemmin tarkastusoikeuden toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä silloin, kun kysymys on terveydentilaa koskevia tietoja sisältävistä henkilörekistereistä.

12 § Tarkastusoikeuden rajoitukset

Edellä 11 §:ssä tarkoitettua tarkastusoikeutta ei ole:

- 1) jos tiedon antaminen saattaisi vahingoittaa valtion turvallisuutta taikka suhteita toiseen valtioon tai kansainväliseen järjestöön, haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä taikka olla vastoin muuta erittäin tärkeää yleistä etua;
 - 2) jos tiedon antamisesta saattaisi aiheutua vakavaa haittaa rekisteröidyn terveydelle tai hoidolle taikka tiedon antaminen saattaisi olla vastoin muuta erittäin tärkeää yksityistä etua; taikka
 - 3) jos rekisteriä käytetään yksinomaan tutkimus-, suunnittelu- ja tilastotoimintaan.
- Jos vain osa rekisteröityä koskevista tiedoista on sellaisia, että ne 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan jäävät tarkastusoikeuden ulkopuolelle, on rekisteröidyllä oikeus saada tietää muut hänestä talletetut tiedot.

Asetuksella voidaan säätää, että lyhytaikaisesti käyttöön otettavat henkilörekisterit sekä sellaiset henkilörekisterit, joista rekisteröity laissa tai asetuksessa säädetyn menettelyn johdosta tai rekisterinpitäjän toimin saa tiedon, jäävät tarkastusoikeuden ulkopuolelle.

13 § Luottotietorekistereitä koskeva tarkastusoikeus

Luottotietotoimintaa harjoittavan rekisterinpitäjän on ilmoitettava rekisteröidylle häntä koskevien henkilötietojen ottamisesta luottotietorekisteriin.

Luottotietotoimintaa harjoittavan rekisterinpitäjän on rekisteröidyn pyynnöstä ilmoitettava, kenelle tai mihin häntä koskevia henkilöluottotietoja on kuuden viimeiden kuukauden aikana luovutettu. Tarkastusoikeudesta on muutoin voimassa, mitä 11 §:ssä säädetään. Rekisterinpitäjä ei kuitenkaan ole velvollinen ilmoittamaan lähdetietoja, ellei henkilöluottotietojen ole todettu olevan virheellisiä.

14 § Tarkastusoikeuden toteuttaminen

Rekisterinpitäjän on varattava rekisteröidylle tilaisuus tutustua 11 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin taikka annettava tiedot pyydettyä kirjallises-

ti. Jos rekisterinpitäjä kieltäytyy antamasta tietoja, hänen on annettava tästä kirjallinen todistus, jossa on mainittava myös ne syyt, joiden vuoksi tarkastusoikeus on eväty.

Tarkastusoikeuden epäämisen veroisena pidetään sitä, että rekisterinpitäjä ei ole kahden kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä antanut kirjallista vastausta rekisteröidylle.

15 § Virheen oikaisu

Henkilörekisterissä oleva, rekisterin käyttötarkoituksen kannalta virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut henkilötieto on heti oikaistava, poistettava tai täydennettävä (**virheen oikaisu**), jos on ilmeistä, että tällainen tieto vaarantaa rekisteröidyn yksityisyyden suojaa tai hänen etuaan tai oikeuttaan. Rekisteröidyn perustellusta vaatimuksesta virhe on aina oikaistava.

Jollei rekisterinpitäjä hyväksy vaatimusta virheen oikaisusta, on hänen annettava asiasta todistus, jossa on mainittava myös ne syyt, minä vuoksi vaatimusta ei ole hyväksytty.

Rekisterinpitäjän on ilmoitettava virheen oikaisusta sille, jolle hän on luovuttanut virheellisen henkilötiedon, jos virhe saattaa loukata rekisteröidyn etuja tai oikeuksia. Rekisteröidyn vaatimuksesta on virheen oikaisusta aina ilmoitettava luovutuksensaajalle.

4 luku Henkilötiedon käyttö ja luovutus

16 § Tarkoitussidonnaisuus

Henkilörekisterissä olevia henkilötietoja saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, joka on määriteltä ennen tietojen keräämistä, jollei tämän tai muun lain säännöksestä muuta johdu.

17 § Luovutuksensaajan selontekovelvollisuus

Joka pyytää käytettäväkseen henkilörekisteriin talletettuja tietoja, on velvollinen antamaan rekisterinpitäjälle selvityksen siitä, mihin pyydettyjä tietoja on tarkoitus käyttää sekä miten henkilötietojen suojaus aiotaan järjestää.

18 § Tiedon luovuttaminen viranomaisen pitämästä henkilörekisteristä

Henkilötiedon luovuttaminen viranomaisen pitämästä henkilörekisteristä on sallittu siten kuin yleisten asiakirjain julkisuudesta annetussa laissa on säädetty.

19 § Henkilöluottotietojen luovuttaminen

Henkilöluottotiedon saa luovuttaa ainoastaan sille, joka tarvitsee tietoa luoton myöntämistä tai luoton valvontaa varten taikka muuhun tähän verrattavaan tarkoitukseen.

20 § Tiedon luovuttaminen muista henkilörekistereistä

Henkilörekisterissä olevia tai sitä varten kerättyjä tietoja ei saa luovuttaa, ellei luovuttaminen tapahdu:

- 1) rekisteröidyn suostumuksella;
- 2) lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen mukaisesti;
- 3) rekisteröidyn toimeksiannosta taikka sellaisissa olosuhteissa, joissa henkilötiedon luovuttaminen kuuluu tavanomaisena osana kyseisenlaisen toiminnan harjoittamiseen ja voidaan

olettaa, että rekisteröity tietää henkilötietojen tällaisesta luovuttamisesta eikä kysymys ole 6 §:ssä tarkoitetuista arkaluonteisista tiedoista;

4) tieteellistä tutkimusta varten taikka viranomaiselle tilastollisiin tarkoituksiin; tai

5) rekisterinpitäjän toimeksiannosta tapahtuvaa maksupalvelu-, tietojenkäsittely-, postitus- ja siihen verrattavaa tehtävää varten.

Tiedot, joista henkilöä koskevat tunnistetiedot on poistettu, saa luovuttaa.

21 § Henkilötietojen massaluovutus ja arkaluonteinen otanta

Henkilörekisterissä olevia tai sitä varten kerättyjä henkilötietoja saa massaluovutuksena tai arkaluonteiseen otantaan perustuvana luovuttaa vain:

- 1) jos rekisteröity on antanut siihen suostumuksensa;
- 2) jos tietojen tällainen luovuttaminen tapahtuu lain tai sen nojalla annetun säännöksen mukaisesti; tai
- 3) jos luovutuksensaajalla on tämän lain mukainen oikeus tallettaa luovutettavat henkilötiedot henkilörekisteriin eikä henkilötietojen luovutus ja käyttö vaaranna rekisteröidyn yksityisyyden suojaa tai hänen etuaan tai oikeuttaan.

Henkilötunnuksen saa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa luovuttaa vain, jos luovutuksensaajalla on se jo käytettävissään tai jos hänellä on oikeus saada se rekisteröidyltä itseltään taikka luovutus tapahtuu tieteellistä tutkimusta tai viranomaisten tilastotoimintaa varten.

Massaluovutuksella tarkoitetaan koko henkilörekisterin tai suurehkoa määrää rekisteröityjä koskevien henkilötietojen luovuttamista sekä henkilötietojen luovuttamista konekieliseen tietojenkäsittelyyn soveltuvassa muodossa tai tekniikan käyttöyhteyden avulla.

Arkaluonteisena otantana tarkoitetaan sellaista henkilötietojen sisältävää tietojoukkoa, joka valintaperusteidensa mukaan on omiaan vaarantamaan rekisteröidyn yksityisyyden suojaa.

22 § Henkilörekisterien yhdistäminen

Henkilörekistereitä saa yhdistää vain:

- 1) jos rekisteröity on antanut siihen suostumuksensa;
- 2) jos yhdistämisestä on säädetty laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa; tai
- 3) jollei yhdistäminen tapahdu rekisteröityyn kohdistuvan valvonnan toteuttamiseksi ja on ilmeistä, että yhdistäminen ei vaaranna rekisteröidyn yksityisyyden suojaa tai hänen etuaan tai oikeuttaan.

23 § Luovutettujen tietojen käyttö

Luovutuksensaaja ei saa käyttää saamiaan henkilötietoja muuhun kuin niitä luovutettaessa määriteltuihin käyttötarkoituksiin.

24 § Tiedon luovuttaminen ulkomaille

Henkilötietoja saa massaluovutuksena tai arkaluonteiseen otantaan perustuvana ilman tietosuojalautakunnan lupaa luovuttaa vain sellaiseen maahan, jonka lainsäädäntö vastaa tämän lain säännöksiä. Näistä maista säädetään tarkemmin asetuksella.

Lupa voidaan myöntää, jos on ilmeistä, että

luovutus ei luovutettujen henkilötietojen määrä, laatu ja käyttötarkoitus sekä suoritettavat suojaustoimet huomioon otettuna voi aiheuttaa vaaraa rekisteröityjen yksityisyydelle tai loukata heidän etujaan tai oikeuksiaan taikka muutoinkin vaarantaa tietosuojaa.

25 § Oikeus kieltää tiedon käyttö tai luovutus

Rekisteröidyllä on oikeus kieltää rekisterinpitäjää käyttämästä tai luovuttamasta itseään koskevia tietoja suoramainontaan, puhelinmyyntiin, osoite- ja postituspalveluun sekä markkinointi- ja mielipidetutkimukseen.

26 § Tiedottaminen henkilötietojen käytöstä

Sen, joka on hankkinut rekisteröityä koskevia henkilöluottotietoja käytettäväkseen rekisteröityä koskevaa päätöksentekoa varten, on ilmoitettava rekisteröidylle luottotietojen käytöstä sekä siitä, mistä rekisteristä luottotiedot ovat peräisin.

Suoramainoksessa sekä markkinointi- ja mielipidetutkimuksen kyselyssä, johon henkilön nimi- tai osoitetiedot on hankittu henkilörekisteristä, on mainittava henkilörekisterin nimi, rekisterinpitäjä ja tämän osoite.

27 § Tietojen luovuttamisen kirjaaminen

Rekisterinpitäjän on, kun henkilötietoja luovutetaan massaluovutuksena tai arkaluonteiseen otantaan perustuvana, talletettava tieto siitä:

- 1) ketä tiedot koskevat;
- 2) mitä tietoja on luovutettu;
- 3) kenelle tiedot on luovutettu;
- 4) mihin tarkoitukseen tiedot on luovutettu käytettäväksi; ja
- 5) milloin tiedot on luovutettu.

Mitä 1 momentissa on säädetty, koskee myös henkilöluottotietojen luovuttamista.

5 luku Henkilörekisterin suojaaminen, arkistointi ja hävittäminen

28 § Henkilörekisterin suojaaminen

Rekisterinpitäjän on huolehdittava siitä, että henkilörekisterin tiedot on asianmukaisesti suojattu luvaton katselua, käyttöä, anastusta, tuhoamista ja muuttamista vastaan. Sama velvollisuus on sillä, joka itsenäisenä elinkeinon- tai toiminnanharjoittajana toimii rekisterinpitäjän lukuun tai jolle rekisterinpitäjä on luovuttanut henkilötietoja.

29 § Henkilörekisterin hävittäminen

Jos henkilörekisteri ei ole enää rekisterinpitäjän toiminnan kannalta tarpeellinen, rekisteri on hävitettävä, jollei siihen talletettuja tietoja ole erikseen säädetty säilytettäväksi. Tietosuojalautakunta voi antaa luvan rekisterin säilyttämiseen, jos rekisterin säilyttämistä on tieteellisen tutkimuksen tai muun erityisen syyn vuoksi pidettävä tärkeänä. Lupapäätöksessä on samalla määrättävä, mitä tietosuojan huomioon ottamiseksi on noudatettava.

30 § Arkistoon siirretyt henkilörekisterit

Arkistolaissa (184/81) tarkoitettuun arkistoon siirrettyjen henkilörekistereiden käytöstä ja suojaamisesta sekä niissä olevien tietojen luovuttamisesta on voimassa, mitä arkistolaissa on säädetty.

6 luku Valvonta ja pakkokeinot

31 § Tietosuojaviranomaiset

Henkilötietojen keräämistä, tallettamista, käyttöä ja luovuttamista kansalaisten yksityisyyden sekä muun tietosuojan kannalta valvoo tietosuoja-asiamies.

Tietosuojalautakunta käyttää päätösvaltaa tietosuoja-asioissa siten kuin tässä laissa säädetään.

Tietosuoja-asiamiehen toimistosta sekä tietosuojalautakunnan kokoonpanosta ja asian käsittelystä siinä säädetään tarkemmin laissa tietosuojalautakunnasta ja tietosuoja-asiamiehestä.

32 § Ilmoitusvelvollisuus

Rekisterinpitäjän on tehtävä ilmoitus tietosuoja-asiamiehelle:

- 1) jos kysymys on sellaisesta 7 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettusta henkilörekisteristä, jota on tarkoitettu automaattisen tietojenkäsittelyn tai muun vastaavan menetelmän avulla;
- 2) jos henkilörekisterin tietoja on tarkoitettu käyttämään suoramainontaan tai posti- tai puhelinmyyntiin ja rekisteri sisältää tietoja sellaisista henkilöistä, joilla ei ole 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua asiakas- tai siihen verrattavaa suhdetta rekisterinpitäjään;
- 3) jos automaattisen tietojenkäsittelyn tai muun vastaavan menetelmän avulla ylläpidetystä henkilörekisteristä luovutetaan henkilötietoja koneellisessa muodossa tai teknisen käyttöyhteyden avulla taikka henkilörekisteriin kerätään tietoja muista henkilörekistereistä;
- 4) jos henkilörekisteristä on tarkoitettu luovuttaa henkilötietoja toiseen valtioon automaattista tietojenkäsittelyä varten tai henkilörekisteristä on säännönmukaisesti tarkoitettu luovuttaa henkilötietoja huomattavassa määrin käytettäväksi toisessa valtiossa; sekä
- 5) edellä 1—4 kohdassa tarkoitettujen henkilörekisterin hävittämisestä.

Joka aikoo elinkeinona harjoittaa luottotieto- tai perimistöimintaa taikka markkinointi- ja mielipidetutkimusta taikka suorittaa tietojenkäsittelyn palvelutehtäviä ja tässä toiminnassa käyttää tai käsittelee henkilörekistereitä ja niissä olevia tietoja, on velvollinen tekemään ilmoituksen tietosuoja-asiamiehelle.

Ilmoitus on tehtävä riittävän ajoissa, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta ennen henkilörekisteriin tallettavaksi aiottujen henkilötietojen keräämistä taikka toiminnan aloittamista taikka muuhun ilmoitusvelvollisuuden aiheuttamaan toimenpiteeseen ryhtymistä. Jos sellainen henkilörekisteri, josta aikaisemmin ei ollut velvollisuutta tehdä ilmoitusta, muutetaan siten, että siitä on tehtävä ilmoitus, ilmoitus on tehtävä kuukausi ennen muutetun rekisterin käyttöönottoa.

Asetuksella voidaan säätää sellaisia poikkeuksia ilmoitusvelvollisuudesta, jotka eivät heikennä tietosuoja-asiamiehen valvontamahdollisuuksia.

33 § Rekisterinpitäjän yleinen tietojenantovelvollisuus
Rekisterinpitäjä on velvollinen antamaan salassapitosäännösten estämättä tietosuoja-asiamiehelle tämän pyytämät valvonnan suorittamiseksi tarpeelliset tiedot henkilörekisteristä ja siihen talletetuista henkilötiedoista.

Rekisterinpitäjät ovat velvollisia antamaan tietosuoja-asiamiehelle henkilörekistereitä koskevia selvityksiä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

34 § Tarkastusoikeus
Tietosuoja-asiamiehellä on oikeus tarkastaa henkilörekistereitä ja käyttää tarkastuksessa tietosujalautakunnan hyväksymiä asiantuntijoita.

Tarkastuksen toimittamista varten tietosuoja-asiamiehellä ja asiantuntijalla on oikeus päästä sellaisiin rekisterinpitäjän tai hänen toimeksiantajaan toimivan hallussa oleviin huoneistoihin, joissa henkilötietoja käsitellään tai henkilörekistereitä pidetään, sekä saada käytettäväkseen tarkastuksen toimittamisessa tarvittavat tiedot ja laitteet.

Tarkastus on toimitettava niin, että siitä ei aiheudu rekisterinpitäjälle tarpeettomasti haittaa ja kustannuksia.

35 § Yleiset ohjeet ja määräykset
Tietosujalautakunta voi tietosuoja-asiamiehen esityksestä antaa tämän lain soveltamisesta tarkempia ohjeita ja määräyksiä:

- 1) tietynlaisiin henkilörekistereihin talletettavista henkilötiedoista ja henkilötietojen luovuttamisesta niistä;
- 2) henkilörekisterin käyttötarkoituksen muuttamisesta sekä henkilörekisterien yhdistämisestä; sekä
- 3) henkilörekisterien suojaamisesta ulkopuoliselta käytöltä ja henkilörekisterien hävittämistavoista.

Tietosujalautakunta voi yleisiä määräyksiä antaessaan asettaa rekisterinpitäjille velvollisuuden ilmoittaa rekisteröidylle häntä koskevien tietojen tallettamisesta henkilörekisteriin, henkilörekisterin käytöstä sekä henkilötietojen luovuttamisesta henkilörekisteristä.

36 § Rekisterikohtainen ohjaus
Havaitessaan henkilötietojen keräämisen tai tallettamisen taikka henkilörekisterissä olevien tietojen käytön tai luovuttamisen olevan lainvastaista, tietosuoja-asiamiehen on pyrittävä saamaan asianomainen vapaaehtoisesti muuttamaan menettelyään. Tarvittaessa tietosuoja-asiamiehen on saatettava asia tietosujalautakunnan käsiteltäväksi taikka ilmoitettava syytteenpääntä varten.

37 § Velvoittaminen ja kieltäminen
Tietosuoja-asiamies voi rekisteröidyn hakemuksesta antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta sekä rekisterissä olevan virheen oikaisusta. Määräys raukeaa, jos rekisterinpitäjä ilmoittaa asetetussa vähintään kahdeksan päivän määräajassa päätöksen tiedoksi saannista tietosuoja-asiamiehen

toimistoon kirjallisesti tai suullisesti vastustavansa määräyksen antamista.

Jos joku kerää ja tallettaa tietoja henkilörekisteriin, käyttää henkilörekisteriä tai luovuttaa siitä henkilötietoja tai ryhtyy muuhun toimenpiteeseen vastoin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännöksiä tai määräyksiä taikka laiminlyö sanottujen säännösten ja määräysten mukaisen velvollisuutensa taikka jos tietosuoja-asiamiehen antama määräys on rauennut 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, tietosujalautakunta voi tietosuoja-asiamiehen hakemuksesta velvoittaa asianomaisen määrääjässä oikaisemaan sen, mitä oikeudettomasti on tehty tai laiminlyöty. Rekisteröity voi saattaa hakemuksella tietosujalautakunnan käsiteltäväksi tarkastusoikeuden toteuttamista ja virheen oikaisua koskevan asian, jos tietosuoja-asiamies on päättänyt olla antamatta rekisterinpitäjälle määräystä taikka on kieltäytynyt saattamasta asiaa tietosujalautakunnan käsiteltäväksi.

Jos on ilmeistä, että lainvastaiset toimet vaarantavat huomattavasti rekisteröidyn yksityisyyden suojaa taikka hänen oikeuttaan tai etuaan taikka vaarantavat merkittävästi yleistä tietosuojaa, tietosujalautakunta voi kieltää rekisterin käytön, jollei rekisteristä ole laissa säädetty.

38 § Uhkasakko
Tietosuoja-asiamies voi asettaa 37 §:n nojalla antamansa määräyksen sekä tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon. Tietosujalautakunta voi asettaa velvoittamis- tai kieltopäätöksen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon määrää maksettavaksi tietosujalautakunta.

7 luku Muutoksenhaku

39 § Valitusoikeus
Tietosujalautakunnan 24, 29, 37, 38 ja 41 §:n nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) on säädetty.

40 § Päätöksen noudattaminen
Tietosujalautakunnan 37 ja 38 §:n nojalla tekemässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

8 luku Erinäisiä säännöksiä

41 § Poikkeuslupa
Tietosujalautakunta voi tietosuoja-asiamiehen esityksestä myöntää poikkeuksen henkilörekisterilain tai sen nojalla annetuista samoin kuin yleisten asiakirjain julkisuudesta annetun lain 18 a §:n säännöksistä, jos tällaiseen menettelyyn on erityisen painava syy ja rekisteröidyn yksityisyyden sekä etujen ja oikeuksien vaarantuminen voidaan erityisin toimenpitein estää. Tietosujalautakunnan on päätökseensä liitettävä tietosujan järjestämiseksi tarpeelliset määräykset.

42 § Tietosuoja postilähetyksessä
Postilähetyksissä ei saa näkyvästi käyttää henkilön syntymäaikaa tai henkilötunnusta taikka

vastaanottajan henkilökohtaisia oloja koskevia tai 26 §:n 2 momentista johtuvia tietoja.

43 § Vaitiolovelvollisuus

Joka henkilötietoja kerättyä, tallettaessa, käytettäessä tai luovutettaessa on saanut tietää jotain toisen henkilökohtaisista oloista tai taloudellisesta asemasta, ei saa tämän lain vastaisesti sivulliselle ilmaista näin saamiaan tietoja.

44 § Vahingonkorvausvelvollisuus

Rekisterinpitäjä on velvollinen korvaamaan sen taloudellisen vahingon, joka rekisteröidylle on aiheutunut virheellisen tiedon käytöstä tai luovutuksesta taikka siitä, että tiedon käyttö tai luovutus on ollut lain vastaista. Korvaus on suoritettava myös rekisteröityä loukkaavan menettelyn aiheuttamista kärsimyksistä. Muutoin vahingonkorvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa (412/74) säädetään.

45 § Tietosuoja-rikkomus ja tietosuoja-rikos

Joka tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vastaisesti:

- 1) tallettaa henkilörekisteriin arkaluonteisia tietoja;
- 2) laiminlyö tietolähteen tai tietojen luovuttamista koskevan kirjaamisvelvollisuuden;
- 3) antaa rekisteröidylle väärän tai puutteellisen tiedon siitä, mitä häntä koskevia tietoja henkilörekisteriin on tallennettu;
- 4) luovuttaa henkilörekisteristä henkilötietoja tai yhdistää henkilörekistereitä;
- 5) laiminlyö tehdä ilmoituksen tai muun velvollisuuden antaa tietosuoja-asiamiehelle tietoja taikka antaa tietosuoja-asiamiehelle väärän tiedon;

6) ilmaisee henkilörekisteriin talletettuja tai sitä varten kerättyjä henkilötietoja;

7) luovuttaa henkilötietoja ulkomaille; tai

8) käyttää sellaista henkilörekisteriä, jonka säilyttämiseen tietosuojalautakunta on antanut luvan,

on tuomittava **tietosuoja-rikkomuksesta** sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Jos 1 momentissa tarkoitettu teko on huomattavasti loukannut rekisteröidyn yksityisyyden suojaa taikka hänen etuaan tai oikeuttaan taikka merkittävästi vaarantanut yleistä tietosuojaa, on rikoksentekijä tuomittava **tietosuoja-rikoksesta** sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

46 § Asetuksenantovaltuus

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

47 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 . Ennen tämän lain voimaantuloa annetussa asetuksessa olevia säännöksiä henkilötietojen keräämisestä, tallettamisesta, käytöstä ja luovuttamisesta noudatetaan tämän lain sijasta.

Henkilörekisteri, joka on otettu käyttöön ennen tämän lain voimaantuloa on saatettava tämän lain mukaiseen kuntoon asetuksessa säädettävään määräaikaan mennessä. Näistä henkilörekistereistä on tehtävä 32 §:ssä tarkoitettu ilmoitus sekä laadittava 10 §:n mukainen rekisteriseloste viimeistään päivänä
kuuta 19

Tämän lain 44 §:n säännöksiä on sovellettava sellaisiin vahinkoihin, jotka ovat sattuneet lain voimaantulon jälkeen.

Uusia kirjoja luottoalalla

Suomen Kaupunginvoutien Yhdistys ry: Ulosotto. 360 s. Suomen Lakimiesliiton Kustannus Oy 1984.

50-vuotisjuhlansa kunniaksi Suomen Kaupunginvoutien Yhdistys ry. on julkaissut Ulosotto-kirjan. Kirja koostuu ulosoton eri alojen asiantuntijoiden artikkeleista. On artikkeleita mm. ulosottotoimen historiasta, ulosottotoimesta valtion tehtäväkentässä, täytäntöönpanoperusteista, ulosottomenettelyn vireille panemisesta, ulosmittausmenettelystä, saatavan ja arvopaperien ulosmittauksesta, virka-avusta osamaksuasioissa, turvaamistoimenpiteistä, ulosotosta yli rajojen, ulosottolaitoksen uudistamisesta,

tietosuojasta ja atk:sta ulosotossa. Kiitettävän käytännönläheisesti kirjoittajat ovat onnistuneet valottamaan ulosottoa, kukin omasta näkökulmastaan.

Luottoalan ihmiselle Ulosotto-kirja avaa mahdollisuuden kurkistaa ulosoton kulisien taakse. Havaita, mitä ongelmia vanhentunut ulosotto-organisaatio, tulkinnanvarainen ja osin pahasti ajasta jälkeen jäänyt lainsäädäntö ja tietojen käsittelyn manuaalisuus aiheuttavat käytännön ulosotossa.

Kirjan lukeneen on ehkä helpompi ymmärtää, miksi ulosottotoimi tuntuu toisinaan niin tehottomalta. Kirjan kirjoittajilla ainakin näyttää olevan selkeä kuva ulos-

oton puutteista ja halu uudistaa ulosottoa vaatimalla uutta lainsäädäntöä vanhentuneen tilalle, ajanmukaisia tietojen käsittelyjärjestelmiä ja muita apuvälineitä ulosoton tehostamiseksi. Mm. vanhentuneisiin pakkohuutokauppasäännöksiin halutaan uudistuksia. Huutokauppa kun ei ole se tuottavin tapa realisoida omaisuus. Sekä velkojan että velallisen intressissä on saada mahdollisimman hyvä hinta. Myös vaatimus käteismaksusta vaikeuttaa realisointia. Varsin tavanomaisesti kiinteistön tai asunto-osakkeen arvo tänä päivänä kohoaa satoihin tuhansiin markkoihin. Valtion koneisto vaan on hidas järkäle — ainakin muutoksissa ja uudistuksissa. Ei voi muuta kuin toivoa menestyä ulosottolaitokselle sen pyrkimyksissä toimintansa kehittämiseksi.

Myös velkojaa edustava luottoihminen voi tehdä paljon ulosoton tehostamiseksi. Velallisen tunnistetiedot on

annettava mahdollisimman tarkasti ja oikein. Erittäin tärkeitä ovat henkilö- tai lytunnus. Myö velallisen mahdollinen ulosmittauskelpoisen omaisuus. Jo tilinavaus- ja sopimuksentekovaiheessa on syytä varautua näiden tietojen myöhempään tarpeeseen, kuten kirjassa muistutetaan.

Tietosuoja ulosotossa on luottoalan ihmistä kiinnostava aihe, jota kirjassa käsitellään monipuolisesti. Kirjassa todetaan mielestäni osuvasti, että tietojen antaminen ulosmittausasioista estää velallisen ylivelkaantumista ja on hyödyksi näin sekä yhteiskunnalle että velkojille. Ulosottotietojen antamista konekielisenä pidetään kuitenkin arveluttavana.

Perinnän vihonviimeisen askelman — ulosoton — tuntemus on tuiki tarpeen luottoalan ihmiselle. Ulosotto-kirja tarjoaa käytännönläheisesti perustiedot ulosoton laajasta kentästä.

Anne Leppälä-Nilsson

Varatuomari Yrjö Lehtonen
Perimistoimisto Contant Ky

Tuntematon ulosottouudistus

Ulosottolain kokonaisuudistuksesta on puhuttu jo kauan sekä konkurssilakien kokonaisuudistuksen yhteydessä että erikseen.

Tiettyjä osauudistuksia onkin luvassa, kuten eläkkeiden vapauttaminen ulosmittauskiellon piiristä, elinkeinotulon ulosotto palkanulosmittauksen tapaan sekä eräät teknillishuonteiset parannukset, kuten ulosottoasian siirtäminen ulosotto-piiristä toiseen velallisen perässä ym.

Nämä muutokset parantavat ulosoton tehoa. Mainitut uudistukset ovat vasta

komiteamietinnön asteella ja tätä kirjoitettaessa ei hallituksen esitystä ole vielä annettu. Aiheeseen on syytä palata heti kun esitys annetaan.

Samaan aikaan on kuitenkin tulossa pieneltä näytävä muutos, josta ei ole julkisuudessa liiemmälti tiedotettu, mutta joka voi vaikuttaa ulosoton tuloksiin enemmän kuin edellä mainitut uudistukset yhteensä. Itse asiassa sen vaikutus voi olla huomattavasti suurempikin ja muuttaa monen yrityksen totutut ja perinteiset perintäkeinot kokonaan.

Yritysten kannattaa nyt pohtia, kuinka paljon perintää voidaan jatkossa laskea ulosottolaitoksen varaan.

1.5.1985 muttuu ulosottolaitoksen koko maksujärjestelmä: Ulosottomiehet eivät enää peri asiakkailta itselleen palkkiota ja perimismaksuja. Tilalle tulee **ulosottomaksu**, joka peritään asetuksen nojalla suoraan valtiolle. Ulosottohenkilöstö saa sekä varsinaisen palkkauksen että lisäksi tulevat palkanlisät ja palkkiot virkaehtosopimuksen mukaan valtiolta. Myös ulosotosta aiheutuvat matkakustannukset korvataan valtion varoista.

Maanmittauslaitos ja tuomiokunnat "sosialisoiitiin" vastaavalla tavalla 1970-luvulla. Muutos aiheutti niiden toiminnassa selvästi parannuksia, muun muassa lisääntyneen henkilökunnan ja sen mukanaan tuoman asioiden käsittelyvarmuuden ja nopeuden kasvamisen. Toisaalta myöskin sanottujen laitosten palveluksia käyttäviltä perittävät maksut ovat nopeasti moninkertaistuneet.

noin sata miljoonaa markkaa lisää. Suurin henkilöstöpula on neuvottelukunnan mukaan Uudellamaalla, jonka viime vuoden perimistulos 470 miljoonaa markkaa oli vain 32 prosenttia saapuneista toimeksiannoista, kun se ulosottopiireissä keskimäärin oli viime vuonna 50 prosenttia.

Valtiolla omat intressit

Uusia ulosottoasioita tuli viime vuonna 2,1 miljoonaa kappaletta. Kymmenen vuotta sitten määrä oli vain puolet tästä. Verot ja vakuutusmaksut muodostavat kuitenkin valtaosan toimeksiannoista, sillä yksityisoikeudellisia ulosottoasioita kuten tili- ja osamaksusaatavia oli alle 200.000 kappaletta eli vain vajaa 10% kaikista ulosotoista.

Ulosottosäännösten osittaisuudistukset ovat suurelta osin tähdänneet juuri veroluonteisten maksujen perintän tehostamiseen ja niiden etuoikeusaseman parantamiseen verrattuna muihin velkomisasioihin. Kun ulosottoapulaiset tulevat hoitamaan varsinaisen kenttätöy ja kun tulokseen johtaneista verojen ja vakuutusmaksujen ulosotoista maksettava **perimismaksu säilytetään**, on joillakin asiaa tuntevilla tahoilla ehditty jo esittää epäilyksiä siitä, että käytännön ulosottotoimet yhä selvemmin keskittyvät vain julkisen vallan saatavien ja vakuutusmaksujen perintään. Ulosottoapulaisten peruspalkat ovat A8 — A11 palvelusvuosista riippuen, mutta heidän kokonaisansionsa tulee entistä selvemmin riippumaan perimismaksujen määristä ja ulosmittauksista saatavista 20 markan toimenpidepalkkioista.

TEHOKASTA PERINTÄÄ!

Oikeusperinnän perintä on edullisempaa kuin itse suoritettu perintä. Varmistu asiasta — tilaa Oikeusperinnän palvelusite!

Oikeusperintä Oy
Vilhovuorenkuja 4 D
00500 HELSINKI
90-739 326

Ulosottoasiain neuvottelukunnan esitys

Valtioneuvoston asettama ulosottoasiain neuvottelukunta ehdottaakin nyt, että nimismiepiireihin (joita nyt on yhteensä 224) ja kaupunginvoudinvirastoihin (joita on 31), lisättäisiin 90 uutta ulosottoapulaista ja 130 toimistotyöntekijää. Kun ulosottolaitos peri viime vuonna yhteensä 1,7 miljardia markkaa, arvioidaan henkilöstölisäyksen avulla saatavan vuosittain

Päälliköiden piiskarahat poistetaan

Ulosottopiirien päälliköt, siis nimismiehet ja kaupungivuodit, sijoitetaan piirin asukasluvun perusteella uusiin palkkaluokkiin A22 — A26, minkä lisäksi he saavat peruspalkasta ja kalliinpalkanlisästä laskettua **ulosottolisiä**, jonka suuruus määräytyy piirin asukasluvun mukaan 7%:sta 40%:iin (alle 5.000- yli 75.000 asukasta). Noin 30 ulosottopiirin päällikölle voidaan valtiovarainministeriön osoituksesta suorittaa 5-15% harkinnanvaraista ulosottolisiä erityisen tehokkaasti toteutetun ulosotto-perinnän ansiosta. Toimenpidepalkkioina ulosottomiehelle maksetaan **kiinteä palkkio** kiinteistön, määräälan, alusrekisteriin merkityn laivan, ilma-aluksen, asunto-osakkeen sekä kiinnityskelpoisen ajoneuvon ja työkonene pakkohuuto-kaupasta. Kauppahinnan mukainen palkkio vaihtelee 400 markasta 1.500 markkaan. Vähimmäispalkkio saadaan, kun kuulutus pakkohuuto-kaupasta on julkaistu. Osamaksukauppalain mukaisista tilityksistä maksetaan ulosottomiehelle 50 markan palkkio kultakin pöytäkirjalta.

Veronperintä ja yksityisten saatavien perintä yhdistetään

Joissakin ulosottopiireissä on verojen perintä ollut tähän asti määrätty eri kaupunginvoudille kuin yksityisten saatavien perintä. Itse asiassa kummallakin on voinut olla oma virastonsa ulosottoapulaisineen ja kanslisteineen.

Nyt nämä on tarkoitus yhdistää, jolloin sama henkilö hoitaa aina yhden velallisen asiat. Tämä on edullisempaa ja tehokkaampaa, mutta nyt etuoikeutetut verot ja työeläkemaksut peritään yhä suuremmalla varmuudella ennen muita saatavia, sillä enää yksityisiä saatavia perivällä virkamiehellä ei ole mahdollisuutta periä yksityisoikeudel-

lista saatavaa vahingossakaan ennen julkisoikeudellista saatavaa.

Yksityisten saatavien ulosoton teho voi laskea jyrkästi

Ulosottolaitos on alun perin kehitetty valtion omien saatavien perimiseksi ja edelleenkin valtion osuus on dominoiva, vaikka yksityisten saatavien määrä on kasvanut vuosi vuodelta.

Kun ulosottopiirien päälliköiden tulot eivät enää sanotavasti riipu heidän aktiivisuudestaan ja kun **velalliskoh-taiseksi** siirtyvä perintä käytännössä jää ulosottoapulais-ten huoleksi, on tuotu esille epäilyjä ulosotto-toimen tehon laskemisesta nopeasti jonnekin 20 prosentin tietämiin, kuten Ruotsissa kävi kun siellä toteutettiin vastaavantapainen palkkaus uudistus. Apulaisten tulojen muodostuminen tuntuvalta osin juuri perimismaksuista tulee luonnollisesti suuntaamaan heidän päämielenkiintonsa verojen ulosottoon yksityisoikeudellisten saatavien kustannuksella.

Ruotsin esimerkki pelottaa

Ruotsissa ulosottolaitoksen kokonaispalkkaus toteutettiin kymmenkunta vuotta sitten. Siellä ulosottoasioiden käsittelykustannukset ovat meidän nykyisiin lukuihimme verrattuna moninkertaiset. Niinpä pelkästä ulosottoyrityksestä saa maksaa jo 250 kruunua, mikä tekee etenkin pienten saatavien perinnän kannattavuuden kyseenalaiseksi.

Koska palkkaus uudistuksen kustannusvaikutukset Suomessa merkitsevät valtiolle 4-5 miljoonan markan menonlisäystä, on selvää, että asetuksella määrättävät ja valtiolle perittävät maksut tulevat vähintäänkin kaksinkertaistumaan nykyään velalliselta tai hakijalta perittäviin summiin verrattuna; olivat-

han nimismiesten yhteiset sporttelitulot vuonna 1982 selvästi alle 2 miljoonaa markkaa.

On varsin luultavaa, että pienehköjen, alle 1.000 markan saatavien ulosotto-perintä muodostuu kohta tarkoituksenmukaiseksi ainoastaan sillä edellytyksellä, että velallisen maksukykyisyys on etukäteen selvitetty riittäväksi.

Ulosottomaksun minimi 60 markaksi?

On ennakoitu, että ulosottomaksu tulisi olemaan vähintään 60 markkaa, kun nykyään velkoja epäonnistuneessa ulosottoyrityksessä, esim. veronpalautuksen ulosotossa voi selvittää alle kymmenelläkin markalla.

Merkitystä asiakassuhteiden jatkuvuuden kannalta on myös sillä, jos pienehköjen tilisaamisten perimiskustannukset, vaikka ne saadaankin velalliselta, ovat sietämättömän korkeita verrattuna itse velan suuruuteen.

Uudistuksen vaikutuksista ei vielä varmaa tietoa

Tärkein kysymys kokonaisuuden kannalta lienee kuitenkin, tuleeko ulosottotoimenpiteiden teho meillä laskemaan yhtä jyrkästi kuin tapahtui Ruotsissa, kun siellä toteutettiin vastaava uudistus. Niin valtiovallan kuin ulosottohenkilöstön järjestöjen taholta on mielellään alleviivattu, että kysymys ei ole nyt ulosoton asiallisten säännösten, etuoikeusjärjestyksen tai edes organisaation muuttamisesta, vaan ainoastaan työntekijöiden ansionmuodustuksen perusteiden uusimisesta.

Jos vuosisataisen sporttelijärjestelmän lakkaaminen ei todella merkitse palveluiden tehon alenemista, voidaan ulosottolaitosta käyttävien hallintoalamaisten piirissä olla tyytyväisiä, sillä varmaa on, että palveluiden hinta tulee joka tapauksessa huomattavasti kohoamaan.

Kenttäperintä muuttuu virastoperinnäksi?

Jos ulosottomiehen ei enää kannata suorittaa velalliskäyntejä iltaisin ja lauantaisin ja hän muutoinkin pysyttelee vastaisuudessa pääasiassa virkahuoneessaan, saa velkojan oma aktiivisuus ja luotonvalvonnan tietojen oikeellisuus ja tuoreus aivan toisenlaisen perusarvon.

Yksityinen perintä kasvaa

Erilaiset perimistoimenpiteet ennen oikeudellisen perinnän käynnistämistä, yrityksen omat huomautukset, traktat ja perimistoimiston käyttö tulevat tärkeämmäksi systemaattisesti ja nopeasti toimivan saatavien perintäjärjestelmän osina. Monet yritysten luotto-osastot ovat todellisen haasteen edessä, sillä ulosottomuutokset vaikuttavat perintätuloksiin samalla kun luottokaupan suhteellinen osuus on kasvamassa niin yritys- kuin kuluttajasuhteissa. Jälkimmäisissä tapahtuu samanaikaisesti siirtymistä osamaksukaupasta luottokorttien käyttöön.

Luottotietojen merkitys korostuu

Luotettavien ja ajan tasalla olevien maksuhäiriö- ja luottotietojen hankkiminen on tällöin avainasemassa. Erilaisia maksuhäiriötietojärjestelmiä on onneksi olemassa yritysten myynnin ja luotonvalvonnan apuvälineeksi. Toisaalta nämä järjestelmät ovat kilpailevia, toisaalta toinen toisiaan täydentäviä. Kilpailu pitää kehityksen nopeampana kuin se yhden yrityksen monopolisuhteissa olisi ollut. Myöhemmin järjestelmät tulevat lähenemään toisiaan, sillä jo valtiovallan taholta tuleva kilpailu velallisten maksuista pakottaa elinkeinoelämän turvaamaan selustansa ilman kustannuksia lisääviä päällekkäistoimintoja. ■

2 § Yhdistyksen tarkoituksena on edistää luotto- ja perintä-
alan tuntemusta ja kehitystä järjestämällä jäsenilleen
alustus-, esitelmä-, keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia yh-
distyksen toimialaan kuuluvista kysymyksistä, harjoittaa
kustannus-, julkaisu-, kurssi- ja koulutustoimintaa sekä
antaa maksuttomia lausuntoja.

JÄSENHAKEMUS

HAKIJAN YKSILÖINTI- JA OSOITETIEDOT (TEKSTATEN)

Vastaanottaja		
LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y.		
Jäsennumero		
Toimi	Yritys	J:n:o

Sukunimi	
Etunimet (kutsumanimen eteen ★)	
Jakeluosoite	
Postinumero	Osoitetoimipaikka
Henkilötunnus	Puhelin
Arvo tai ammatti	

HAKIJAN TYÖSUHDETIEDOT

Työnantajan nimi	Toimiala
Jakeluosoite	Puhelin
Postinumero	Osoitetoimipaikka
Tehtävänimike	
Tehtävän kuvaus (lyhyesti)	

HAEN LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y:n JÄSENEKSI YLLÄ OLEVIN PERUSTEIN SEKÄ
SITOUHDUN NOUDATTAMAAN YHDISTYKSEN SÄÄNTÖJÄ

Paikka ja päiväys	Hakijan allekirjoitus

PUOLLAMME JÄSENHAKEMUSTA (VAIN JÄSENET)

Nimi	Nimi
Nimen selvennys	Nimen selvennys
Toimipaikka (selvästi)	Toimipaikka (selvästi)

HALLITUKSEN PÄÄTÖS

Puheenjohtajan/sihteerin allekirjoitus	
☐ hyväksytty	
☐ hylätty	_____ / _____ 19 _____

Jäsenhakemukset toimitetaan yhdistyksen sihteerille
luottopäällikkö Kaarlo Oksalle osoitteella:

Asea-Skandia Oy
Karapellontie 4
02610 Espoo 61
(puh. 59121)